GAZETA LWOWSKA.

W Sobotę Nro. 20. 3. Lutego 1816.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Na utworzenie szwadronu pułku ułanów, Imieniem N. Pana zaszczyconego, ofiarowali znowu:

W Cyrkule Lwowskim. P. Augustynowicz Dziedzic Sokolnik 100 Z. R.; P. Jan Gasparek 5 Z. R.; Posiadacz iedney jurysdykcyi Lwowskiey 2 Z. R. 6 Kr.

W Cyrkule Samborskim: P. Ryfiński Dziedzic Stupnicy 100 Z. R.; Duchowieństwo Dziekanii Mokrzańskiey 3 Z. R.

Z Wiednia d. 26. Stycznia. — J. C. K. Mość raczył P. Jana Kerskowskiego, Sekretarza Xięcia Dytrychsztayna, mianować C. K. Ajentem nadwornym, a to z nayłaskawszego względu na iego zdolność i umieiętności.

Z Wenecyi d. 18. Stycznia. — N. Cesarz i Król, Pan nasz miłościwy, nie przestaie trudnić się u nas codziennie sprawami swoiego Królestwa Lombardzkiego i poświęca zbywaiący mu od zatrudnień czas dawaniu audyencyi i zwiedzaniu instytutów publicznych; tak oglądał N. Pan bibliotekę Ces. Król. pałacu kunsztów i umieiętności, wzbogaconą teraz przeszło stoma dziełami odebranemi nazad w Paryżu.

Ogłoszono u nas wygotowany ieszcze d. 17. Października r. z. Patent naywyższy, mocą którego N. Pan postanowił utworzyć w swoiem Królestwie Lombardzko-Weneckiem Dygnitarzy Korony, a to: W. Szambelana, W. Koniuszego i W. Stolnika, a oprócz tego dwóch Kapelanów Korony; temi Kapelanami będą zawsze Arcy-Biskup Medyolański i Patryarcha Wenecki; reszta dygnitarstw przywiązana iest do osoby i dożywotnie, a Dygnitarze wtenczas urząd swóy sprawować maią, kiedy Monarcha, iako Król Lombardzko-Wenecki, uroczystość iaką obchodzić będzie.

Jey Królewicowska Wysokość, Arcy-Xiężna Marya Beatrix, ziechała tu dnia 10go b. m. z Modeny i radośnemi okrzykami Ludu powitaną została.

Dniem wprzódy przybył tu także polny Marszałek Xiąże Szwarcenberg. Na całey drodze i we wszystkich mieyscach, które ten uwieńczony zwycięztwem Wódz obecnością swoią uszczęśliwił, przyymowano go z iak naywiększem uszanowaniem i pozdrawiano radośnemi okrzykami.

Wiadomości zagraniczne.

Sycylii a.

Gazeta powszechna zawiera następuiący list z Palermu pod dniem 30. Listopada r. z. pisany:

Teraźnieyszy stan Sycylii może tym służyć za naukę, którzy zawsze chcą tworzyć Konstytucye dla Ludów, wcale dla nich niestosowne, lub z ich moralną oświatą w sprzeczności zostaiące. — Kray ten iest prawie łupem anarchii. Baronowie i bogaci właściciele nic prawie dla Króla ani dla Kraiu nie czynią; nie przestaią atoli, pomimo wszelkich pięknych wyrazów i kształtów Konstytucyi, Poddanych swoich uciskać i krzywdzić. Nim ieszcze Król Ferdynand IV. w Maiu 1815 Palermo opuścił dla udania się do Messyny, a ztamtąd do Neapolu, zgromadził obie Izby Parlamentu dnia 28. Kwietnia w wielkiem Kollegium Jezuitów, i zapowiedział im przez Prokuratora Państwa Xiążęcia Valdina, iż postanowił bydź uczestnikiem nowey woyny przeciw Bonapartoskiey Francyi, i że dla tego uda się do woyska swoiego. Wezwał więc Parlament, ażeby mu dzielne i szczodrobliwe dał wsparcie w pieniądzach, oświadczaiąc, że mu każe podać potrzebne w tey mierze budżety. Wyrzucił przy tey sposobności Izbie Gminney, że nie zawsze praw przestrzegała i Królewskich prerogatyw nie ochraniała; tak na przykład, że nie płacąc, przez całe siedem miesięcy nad zwykłym budżetem naradzała się, przez co nie tylko Kray dotkliwy cios poniósł, ale nadto łzy wielu familii płynęły, które przez to w niedostatek i nędzę wprawionemi zostały. Zostawił więc Parlamentowi krótki czas do ukończenia naypotrzebnieyszych obrad, poczem go rozwiąże, oddalaiąc się iako uzupełniaiąca część iego ze stolicy. Dnia 16. Maia zgromadziły

się na nowo Jzby na rozkaz Króla, i w każdey z nich odczytywano rozmaite proiekta do praw, które na tém parlamentowém posiedzeniu wraz z Królewskiem *Placet* lub *Veto* przyiętemi zostały; potem zaproszono Prezesa i Członków Izby Gminney do sali posiedzeń Parów, a gdy pełnomocnictwo Xiążęcia Campo-franco, iako Królewskiego Kommissarza złożono, miał tenże dzielną przemowę, w którey dawnieysze napomnienia, dziękczynienia i nagany Królewskie Izbóm powtórzył, oraz zamiar Króla oznaymił, iż odmiany Konstytucyi według tych tylko zasad przyymie, iakie Parlamentowi sam udzielić zamyśla. Po ukończeniu tey mowy rozwiązał Parlament.

Oto iest część mowy Xiążęcia Campo franco, godna ogłoszenia. „Co się tycze żą„dania Izb względem ułożenia nowych ksiąg „prawa i zatwierdzenia Konstytucyi, oświadcza „N. Pan, iż natychmiast utworży Wydział z Sy„cyliianów, maiący składać się z Parów, z „naygodnieyszych Członków Izby Gminney, i z „naycelnieyszych Prawników i Uczonych, któ„rzy przez poczciwość, talenta i publiczną opi„nię maią do szacunku prawo. N. Pan za„leci temu Wydziałowi, ażeby z pośpiechem, „ile może bydź naywiększym, nad ułożeniem po„mienionych ksiąg prawa i nad poprawą Kon„stytucyi pracował, a staraiąc się o iak naydo„kładnieysze spełnienie powszechnego życze„nia, zakreśli im J. K. Mość linije, potrzebne „do tego, ażeby nakoniec Konstytucya wszelką „pewność otrzymała, iakiey Naród żąda; aże„by doszła do takiego stopnia mocy i trwałości, „iakich powaga Rządu koniecznie wymaga; „ażeby równie postępóm oświaty iak potrzebóm „i politycznemu położeniu Kraiu odpowiadała; „księgóm zaś prawa, żeby nie zbywało na zba„wiennym wpływie niektórych dawnych Sycy„liyskich praw, których mądrość i pożytek w „pośród odmian nawet i nowych stosunków „czasu widocznie się okazuie; żeby nakoniec „istotnie i prawdziwie usposobionemi były do „ugruntowania naszey trwałey szczęśliwości.“

Te zasady Konstytucyi zawieraią się w trzydziestu następuiących artykułach. „Królestwo Sycyliyskie nie przestanie mieć swoiey Ustawy i zatrzyma ową reprezentacyę narodową, która teraz ma mieysce w obu Izbach, Parów i Gminney. Religiia musi bydź wyłącznie Katolicko-Apostolsko-Rzymska, a Król iest obowiązanym też samą Religiię wyznawać. Władza prawodawcza będzie wspólnie przez Króla i obie Izby wykonywaną, lecz prawa będą przez Króla proponowane, w obu Izbach roztrząsane, i wolno według większości głosów uchwalane. Proiekt do prawa może podług rozumienia Króla albo Izbie Parów, lub też Izbie Gminney, bydź oddanym. Każdey Izbie wolno iest prosić Króla, ażeby, w iakimkolwiek bądź przedmiocie, proiekt do prawa był zrobionym, lub też, ażeby było wskazaném to, co podług ich myśli ma w sobie prawo zawierać. Jego K. Mość po uczynionym rozbiorze proiektu zaproponuie prawo, ieżeli ie potrzebuém uzna, poczem rozpoczną się stosowne do prawideł obrady w Izbach. Sam Król tylko zatwierdza prawa, i ogłasza ie w imieniu swoiém. Izba Parów składa się ze wszystkich teraźnieyszych Parów. Ieżeli nowe Biskupstwa utworzonemi zostaną, nowi Biskupi i ich Następcy będą duchownymi Parami. Król upoważniony iest do mianowania tyle świeckich Parów, ile mu się zdawać będzie, muszą bydź iednak Sycyliianami i mieć czystego dochodu 2000 uncyi (moneta Sycyliyska). Nowi Parowie, tak, iak Następcy teraźnieyszych, będą w 25 roku mieli wstęp do Izby, lecz dopiero w 30 roku głosować mogą. Wszyscy Xiążęta z Królewskiey Familii są urodzonymi Parami, ale dopiero w 25 roku głosuią, i nie mogą udawać się do Izb, poki na początku posiedzenia Parlamentu pozwolenia od Króla nie otrzymaią.

W Izbie Parów powinno zawsze, lecz nigdy więcey iak 6 Prawników zasiadać, którzy dożywotnie, wszystkich zaszczytów i prerogatyw Parów używać maią. Król wybierze ich z klassy naywyższey Magistratury. Izba Reprezentantów gminnych będzie wciąż podług wprowadzonego sposobu tworzona; nie mogą bydź z niey wyłączeni Urzędnicy Władzy wykonawczey, iak się to dzieie w Parlamencie Angielskim. Żaden Reprezentant Ludu nie może bydź przypuszczonym do Izb, który nie ma lat 33. Król wyłącznie ma moc, zwołania, przedłużenia lub rozwiązania Parlamentu. Przy Królu iedynie iest władza wykonawcza. Król iest Naczelnikiem Państwa, naywyższym Wodzem siły lądowey i morskiey; wydaie woynę, zawiera przymierza i traktaty pokoiu i handlu; mianuie na wszystkie urzędy polityczne, cywilne, sądowe i woyskowe; wydaie potrzebne rozporządzenia dla wykonywania praw i dla bezpieczeństwa Kraiu; wykonywa Legacyę Apostolską i wszystkie prawa Królewskiego-Patronatu korony. Osoba Królewska iest świętą i nietykalną. Ministrowie i Radcy Stanu są odpowiedzialnymi. Następstwo do tronu będzie miało mieysce, iak dotąd, według urządzeń aktu odstąpienia Króla Karola III. dnia 6. Października 1759 sporządzonego. Nayrozciągleysze i stałe używanie wolności obywatelskiey, bez-

pieczeństwa osób, własności i praw Sycyliianów, zaręcza się w zupełności. Nowa księga praw cywilnych i kryminalnych sądowego postępowania, handlu, dozoru zdrowia, tudzież nowe stosownieysze urządzenie Magistratury, powinny wymierzanie sprawiedliwości zabezpieczyć, ułatwić, i zrobić ią stałą, czystą i bezstronną. Władza sądownicza pochodzi od Króla, i będzie w Jego imieniu wykonywaną przez Magistratury i Sędziów, których Król z samych tylko Sycyliianów obierać będzie; nieustaiący, i tak zwani dwuletni Sędziowie; nie mogą bydź po instalacyi od Króla złożonymi z urzędu, pierwsi przez cały ciąg życia, drudzy w przeciągu lat dwóch. wyiąwszy przypadki prawem się oznaczyć maiące. Wolność myśli i druku utrzymuie się z temi prawidłami ostrożności, iakich chwycił się Ludwik XVIII. roku zeszłego we Francyi, dla zabezpieczenia publiczney spokoyności. Dochody kraiowe składaią się z zwyczaynych i nadzwyczaynych podatków. Pierwsze, stanowią stały dochód Kraiu i będą użytemi na zapłacenie wierzycieli kraiowych listy cywilney, siły lądowey i morskiey, Magistratur i Urzędników, iako też na opędzenie wszelkich potrzebnych wydatków Administracyi kraiowey. Jeżeli są za przychyleniem się Izb ustanowione i od Króla zatwierdzone, ilość ich następnie nie może bydź odmienioną; muszą bydź iednak co cztery lata, na pierwszych posiedzeniach każdego nowego Parlamentu potwierdzonemi; potrzebne odmiany powinny bydź według Konstytucyi po zynionemi. Podatki drugiego rodzaiu składaią się z doczesnych pieniężnych posiłków, które równie w kształcie prawa maią bydź proponowanemi. Izby wolno na nie zezwolą, a to na czas, który same wyznaczą. Lista cywilna ustanawia się na cały przeciąg panowania przez pierwszy Parlament, któr po wstąpieniu na tron nowego Króla będzie zwołanym. Administracya dochodów kraiowych należy całkiem do Władzy wykonawczey. Minister Przychodów obowiązany iest co roku zdadź Parlamentowi dokładną sprawę o dochodach i wydatkach, która drukowaną i ogłoszoną bydź powinna. Feudalność, tudzież feudalne juryzdykcye i prawa są zniesione, w skutku Parlamentowey uchwały z roku 1812. Jeżeli Król obeymie znowu w posiadanie swoie Królestwo Neapolitańskie, naówczas udzielna Władza nad Neapolem i Sycylią zostanie, iak przed tém, połączona w osobie Króla i Monarchów Następców iego. Gdyby ten przypadek nastąpił, a Król do Neapolu swoią stolicę przeniósł, natenczas zostawi, iako Zastępce swoiey Osoby iednego z Xiążąt krwi, lub w niedostatku tegoż, znakomitego Sycyliana i pierwszemu lub drugiemu powierzy wykonanie tey części praw monarchicznych, którą do prędszego rozstrzygnienia wewnętrznych spraw Sycylii za dogodną uzna. Zastępca Króla będzie po naradzeniu się z Radą tayną, i zgodnie z urządzeniami Konstytucyi, wszystkich tych praw Władzy wykonawczey dopełniać, które mu Król powierzył. W rzeczonym przypadku przeniesienia stolicy do Neapolu, zostawi Król zawsze w Sycylii 8000 ludzi swoiego własnego regularnego woyska wszelkiego rodzaiu broni; woysko to będzie utrzymywanem z Skarbu Sycyliyskiego, szczególnemi summami na to wyznaczonemi. Król może woysko to zluzować, iednak zawsze liczba iego musi 8000 ludzi wynosić. Równie w rzeczonym przypadku zostanie zawsze w Sycylii oddział floty Krolewskiey, taki, iaki iest potrzebny do strzeżenia brzegów. Ta flota ma bydź według powyższego artykułu z publicznego Sycyliyskiego Skarbu utrzymywaną. Wszystkie Urzędy kraiowe, iakiegokolwiek rodzaiu, także cywilne i duchowne, do wewnętrzney Administracyi Sycylii należące, powinny bydź wyłącznie Sycyliianóm powierzane, i nigdy przez Obcych sprawowane bydź nie mogą; równie żadnemu Sycyliianowi nie może bydź dany iakikolwiek cywilny lub sądowniczy urząd, należący do wewnętrzney Administracyi Królestwa Neapolitańskiego, ieżeli Król znowu ie w posiadanie obeymie. Zaszczyty dworskie, ordery, tytuły szlachectwa, woyskowe stopnie i Urzędy zagranicznego Ministeriium może Król podług upodobania; iak mu się będzie zdawało nayprzyzwoitszem dla dobra Państwa, bez różnicy Poddanym wszystkich swoich posiadłości rozdawać.“

Kto zna Sycyliyską, pod wpływem Lorda Williama Bentinka w roku 1812 ustanowioną Konstytucyę, wie, iż ona iest prawie niewolniczem naśladowaniem Konstytucyi Angielskiey. Ta zaś, którey zasady Król Ferdynand IV. tu ustanawia, zbliża się bardziey do Ustawy konstytucyyney Ludwika XVIII. Lecz ani Angielska ani Francuzka Konstytucya nie zdaie się bydź przyzwoitą dla Sycylii, gdzie stan mieyski i wieyski iest nieokrzesany, i gdzie iedyne poprawy, iakichby im dla ich dobra życzyć potrzeba, użyć powinny do poddania wpływu Baronów wpływowi Korony, aby Rząd nakoniec mógł o tém szczerze pomyślić. żeby przez lepsze wykonywanie praw Lud sprawiedliwszym, przez szkoły i nauki roztropnieyszym, przez podział niezmierney, od wysokiey Szlachty uciśnioney własności wie-

skiey, tudzież przez podział dóbr fideikommissowych między klassę rolników, maiętnieyszym uczynić. Ustanowiona Kommissya nie ukończyła iednakże do tey ieszcze pory prac swoich; co większa, według naylepszych doniesień, nawet ich ieszcze nie rozpoczęła. Konstytucya została wprawdzie przez rozwiązanie Parlamentu i przez wiele obiaśnień i faktów zniesioną, ale naywiększa część iey przepisów i niestety nadużyciów w Wydziale Sprawiedliwości, Przychodów i Policyi trwa ciągle, i grozi co raz większém pogorszeniem stanu tego, od Nieba tak błogosławionego, od własnych zaś mieszkańców tak długo zaniedbanego Kraiu.

Szwaycarya.

Pisma publiczne zawieraią następuiący artykuł od granic Szwaycaryi pod dniem 13. Stycznia:

„Mimo wszelkiego pozoru powszechney spokoyności, Szwaycarya nie znalazła ieszcze punktu odpocznienia. Wspiera ona się na fałszywey postawie i czuie to cały ogół Narodu. Zewnętrzna tylko siła i wewnętrzne chytre zabiegi, utrzymuią w kupie rozprzęgnięte stosunki.“

„Niektóre niedoskonałości, bezprawia i wiele nieszczęść, pokazuią się naprzód niby w zarodzie kwiatu, a potém w prawdziwem istnieniu, i Narod z owoców tylko poznaie drzewo, zaszczepione przez obcych ogrodników.“

„Tymczasem lepszych usiłowania, środkuiące między wolą Rządu i Narodu, idą właściwą swoią drogą, wymierzoną ku przyszłości; i tych działania, aczkolwiek powolne i ciche, nie są próżne i bezskuteczne.“

„Ta cząstka Narodu Szwaycarskiego, w pełnem zaufaniu zwraca oczy ku Niemcom, gdy tymczasem arystokraci swey obrony i zbawienia we Francyi szukaią.“

„I wolno także myślące głowy, znayduią wprawdzie niciaki wstręt w zbyt liczney klassie podobnie im myślących Francuzów, i nie są właściwie nieprzyiaciołmi Niemców; owszem każdy przyiaciel Narodu, iest przyiacielem Narodów, a pewne wyobrażenia, maią we wszystkich Kraiach swych obrońców.“

Rossya.

Gazeta Petersburska le Conservateur Impartial donosi z Petersburga pod dniem 28. Grudnia (9. Stycznia), że Jenerał Austryacki P. Steigentesch przyiechał do teyże stolicy z listem własnoręcznym N. Cesarza Austryackiego do N. Cesarza Wszech Rossyi.

P. Wille (Anglik), Lekarz bokowy Cesarza i rzeczywisty Radca Stanu, mianowany został przez Monarchę Szlachcicem Cesarstwa Rossyyskiego.

Dokończenie (*przerwanego w przeszłym Nrze Gazety naszey*) Ukazu Imperatorskiego, przepisuiącego urządzenie woyska w czasie pokoiu:

VII. Do spraw cywilnych, chociaż żadnego wpływu Wódz naczelny nie będzie miał w czasie pokoiu, iednakże, ieżeliby dostrzegł nieporządki albo nadużycia w obrębie Kraiu, przez iego woysko zaiętego, obowiązany iest niezwłócznie Nam donosić.

VIII. W tymże właściwie celu porucza się iemu porządek i straż granic Państwa, na przestrzeni woyskiem iego zaiętey.

IX. Naczelnicy artyleryi i inżynierów zostaią przy Wodzu naczelnym, dla pomocy w przestrzeganiu należney sprawności w poruczonych im oddziałach; ale działaią w czasie pokoiu stosownie do rozrządzeń Inspektorów artyleryi i Inżynierów Naszego Sztabu.

X. Również zostaie Jenerał Intendent woyska ze swoią administracyą, co do gospodarskiego wydziału; względem zaś obowiązków iego, polnego Jenerał-Kommissarza woiennego i polnego Jenerał-Prowiiantmaystra, i o Kommissyach im podległych, osobne wyydzie urządzenie.

XI. Jenerał Sztabs-Doktor polny i Dyrektor szpitalów zostaią przy woysku, dla bacaności na szpitale i lazarety pułkowe.

XII. Również zostaią w woysku i na czas pokoiu, Urzędnicy dyplomatyczni, pierwszy Kapelan i wyższa Policya z Jenerał-Policmaystrem.

XIII. W czasie pokoiu nie maią bydź przy woysku: Pocztamt połowy, Dyrektor kommunikacyy woiennych, i woyskowo-ziemscy Rządcy. O konwoiu zaś kwatery główney dla tego się nie wspomina, że po przeznaczeniu dla główney kwatery żandarmów i bataliionów piioniiernych, lub saperów, konwoiu mieć nie pozwolono.

XIV. W stosunku do tych zatrudnień, rozkazano Wodzom naczelnym ograniczyć etaty kancelaryy własnych i innych wydziałów administracyi woyskowey, i podać Nam do potwierdzenia.

XV. Na przyszłość zaś, w zdarzeniu woyny, mianuiąc stosownie do urzadzenia 1812 roku, Wodza naczelnego wielkiego działaiącego woyska, za każdym razem uwiadomimy rządzący Senat o iego władzy.

XVI. Dla zmnieyszenia liczby spraw sądowych, i dla prędszego rozstrzygnienia losu zostających pod sądem osób w tych woyskach, które będąc przyłączone do korpusów, nie podlegały Wodzowi naczelnemu, uznaiemy za dobrą, w czasie pokoiu oddzielnym tych korpusów Dowódcóm nadadź prawo oddawania za przestępstwo pod sąd osoby wszystkich podległych im stopni do Jenerała, donosząc w tymże czasie razem i Nam dla wiadomości; a ieżeliby oddany pod sąd został uniewinnionym, wtedy wyrok, potwierdzony przez Dowodcę korpusu, uwalnia go z pod sądu; cała zaś sprawa dla chowania odsyła się do Departamentu audytorya kiego.

XVII. Dowodcóm rzeczonych oddzielnych korpusów daie się także moc potwierdzać ostatecznie i samym przez siebie wykonywać wyroki do stopnia Pułkownika we wszystkich sprawach, w których oddany pod sąd nie podpada utraceniu życia lub rangi; te zaś ostatnie tylko obowiązani są przysyłać do jeneralnego Audytoryatu, który z opinią swoią przedstawiać będzie do Naszey uwagi.

XVIII. Prawidła obięte w artykułach ninieyszego Ukazu II. III. V. VI. VII. i VIII. maią wykonywać równie i Dowodcy oddzielnych korpusów (którzy nie są pod zwierzchnością Wodza naczelnego) w stosunku do liczby woysk im powierzonych; oi zaś, którzy z nich maią wpływ do spraw cywilnych, co do VII. artykułu, sprawuią obowiązki sobie powierzone i w rzeczach cywilnych.

Królestwo Polskie.

Oto iest dokładna osnowa (*wspomnianego w przeszłym Nrze Gazety naszey*) wyroku Namiestnika, tyczącego się urządzenia Kommissyi nadzwyczaynych potrzeb woyska:

W imieniu Nayiaśnieyszego Alexandra I. Cesarza wszech Rossyi, Króla Polskiego etc. etc.

Namiestnik w Radzie.

Powierzaiąc inne obowiązki Referendarzowi Stanu, Karolowi Woydzie, dotychczasowemu Prezesowi Kommissyi nadzwyczayney potrzeb woyska, i uwalniaiąc go na przyszłość od sprawowania obowiązków Prezesa w teyże Kommissyi, uznaliśmy potrzebą zarazem rzeczoney Kommissyi nowe przepisać stosunki, dla czego postanowiliśmy i stanowiemy:

1.) Kommissya nadzwyczayna potrzeb Woyska wcięla się odtąd do Kommissyi rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi, i składać będzie ieden iey Wydział przedmiotami potrzeb woyska trudniący się.

2.) Prezes Kommissyi nadzwyczayney potrzeb woyska należyć będzie do składu Kommissyi rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi, i w zastępstwie tymczasowo Dyrektora jeneralnego. Kierować będzie Wydziałem potrzeb woyskowych w sposobie dla innych Wydziałów przepisanym, lub przepisać się maiącym.

3.) Dotychczasowy etat Bióra Kommissyi Nadzwyczayney Potrzeb Woyska, będzie połączony z etatem Kommissyi rządowey Spraw wewn. i Policyi, na żądanie którey Kommissya Przychodów i Skarbu oznaczone nim summy wypłacać każe.

4) Wszelkie obrachunki zbożowe i pieniężne z obywatelami, z magazyniierami i z Władzami woyskowemi, tudzież z Intendentem jeneralnym woysk Rossyyskich Hrabią Santi, począwszy od roku 1812, aż do ostatniego Stycznia 1816, dotychczasowy Prezes Kommis. Nadzw. Potrzeb woyska, Referendarz Stanu Woyda załatwi i zakończy, a do tey czynności Bióro teyże Kommissy będzie mu pomocném.

5) Oprócz powyższych rachunków ukończenia, Referendarz Stanu Woyda potrzebne informacye i obiaśnienia w przedmiotach potrzeb woyskowych za iego prezydencyi w Kommissyi nadzwyczayney ułatwianych, lub traktowanych, Kommissyi rządowey Spraw wewnętr. i Policyi na iey wezwanie udzielać ma.

6) Wszelkie pozostaiące po wszystkich magazynach produkta, i po Kassach pod zarządzeniem Kommissyi Nadzwycz: Potrzeb Woyska będących gotowe pieniądze, tudzież sprzęty magazynowe spisane będą w dniu ostatnim Stycznia r. b., a przechodząc pod zarządzenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewn: i Policyi, zaciągnione zostaną do iey przyszłych rachunków, które od 1. Lutego r. b. swóy wezmą początek.

7) Remanenta w punkcie poprzedzaiącym wymienione, spisane będą w dwóch exemplarzach, z których ieden Referendarzowi Stanu Woydzie, a drugi Kommissyi Rządowey Spraw Wewn: i Policyi przesłany bydź ma. Za odebraniem ich, Kommissya Rządowa Spraw Wewn: i Policyi wezwawszy Referendarza Stanu Woydę, ogólną tabellę zapisów ułożyć zaleci, i onę nam w przeciągu czterech tygodni poda.

Dopełnienie i ogłoszenie ninieyszego postanowienia, Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych, Woyny i Skarbu, w czém do którey należeć będzie, polecamy.

)(2

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 20. Stycznia 1816.

(Podpisano) Zaiączek.

Minister S. Wew: i Pol:

(Podp.) T. Mostowski. Radca Stanu:

(Podp.) Plater.

Zgodno z oryg: Radca, zastępuiący Sekretarza Stanu (Podpisano) Plater.

Za zgodność Zglinicki D. K. R. S. P. K.

Oddział powracaiących z Francyi Polaków, którzy byli na wyspie Elbie, a składaiący się z gwardyi konnéy i innéy broni, wynosi około 500 młodych i dorodnych ludzi, którzy przyciągnęli iuż do Warszawy, i iak wiadomo, aż do powrotu W. Xięcia Konstantego z Petersburga, pod rozkazami Rossyyskiego Jenerała Kuruty zostawać będą.

Rozmaite Wiadomości.

Tygodnik Wiedeński zawiera ułomki z wydanego w Anglii interessuiącego opisania zaszłych we Francyi w czasie woien roku 1814go i 1815go wypadków, w którem twierdząc Autor, że federalistów Francuzkich więcey się we Francyi bano, anizeli Kozaków Rossyyskich, oraz namieniaiąc o umiarkowaniu i czułości Rossyan, między innemi to przytacza:

Jeden pułk Polaków w służbie Rossyyskiéy, składaiący część przedniéy straży Rossyan, po wyparciu Francuzów z Troyes, ciągnął ku Fontainebleau. Żołnierze furażuiący w poblizkiéy wioscę zamyślali wszczynać nieporządki, któreby właścicielóm wielką zrządziły były szkodę, żadney żołnierzom nie przynosząc korzyści; chcieli bowiem zburżyć groble i śluzy u kilku stawów. Gdy się iuż zabrali do owey roboty, którey się ich Officerowie spokoynie przypatrywali, zdumieli się bardzo usłyszawszy od człowieka, ubranego iak maiętny wieśniak, we własnym swoim ięzyku rozkaz woyskowy, ażeby przestali. Żołnierze zaniechali tey roboty i zgromadzili się około tego Obcego. Ten wystawił im bezowocną psotę, którą wyrządzić zamyślali, i rozkazał im odeyść. Officerowie, którzy się na to zaczęli schodzić, otrzymali od niego także naukę, i z naywiększém swoiém zadumieniem usłyszęli obiaśnienie praw woiennych co do robienia zdobyczy. „Kiedy miałem (rzekł ón) dowództwo nad woy„skiem, do którego WPanów pułk należał, ka„rałem surowo podobne wykroczenia, które „WPanowie zdaiecie się upoważniać obecnością „swoią; i nie tych żołnierzy, ale Was spotkała„by była kara.“ Przechodziło to prawie granice ich cierpliwości, że od Francuzkiego dóbr posiadacza, w swoim własnym ięzyku, w takich wyrazach i w takich okolicznościach, zgromionymi zostali. Widzieli przy tém, iak włościanie pozdeymowali kapelusze, i zgromadziwszy się około mowcy, zdawali się bydź gotowymi do bronienia go w przypadku iakowego gwałtu, gdy tymczasem naystarszych ich żołnierzy, wlepiaiących boiaźliwie oczy w rysy twarzy tego Obcego, mimowolny strach ogarnął. Natarczywiey, lecz z uszanowaniem wezwany do odkrycia swoiego nazwiska i stanu, posuwa ów wieśniak ręką po oczach, chcąc wstrzymać dobywaiącą się łzę, i na pół przytłumionym głosem powiada: „Jestem Kościuszko!“

To skutkowało, iak raz elektryczny. Wypada oręż z ręku żołnierzy, rzucaią się wszyscy na kolana, i u nóg iego składaią mu hołdy serc swoich. Powróciwszy Kościuszko do swoiego wieyskiego pomieszkania, zastał straż Rossyyską na obronę sobie dodaną.

Dowiedziawszy się Cesarz Alexander od P. La Harpe o mieyscu przebywania Kościuszki, posłał mu straż honorową, a tak okolica iego pomieszkania uszła rabunku i kontrybucyi.

Kościuszko żył iuż od kilku lat na ustroniu, uprawiał szczupłą maiętność, i odrzucił wszelkie propozycye czynione mu od Napoleona, który wartość iego nauczył się cenić. Kościuszko, znał doskonale Napoleona. Odwiedziłem go dnia pewnego dla pożegnania się z nim, wyczytawszy tegoż poranku w Monitorze iego odezwę do Polaków tyczącą się odzyskania ich wolności, którą iako mianowany Wódz Polskiego woyska wydał. Gdy mu o tém wspomniałem, uśmiechnął się na te moię łatwowierność; lecz pokazałem mu odezwę z iego podpisem, gdy rzekł: Wszystko to iest zmyśleniem; Bonaparte zna mnie za nadto dobrze, niż żeby mię iakąkolwiek propozycyą, tyczącą się iego niesprawiedliwéy wyprawy, miał obrazić. Na obrany przez niego sposób postępowania, którem zapowiadaniem wolności przyiemnicyszą postać nadadź usiłuie, nie mogę nic powiedzieć, ani też dadź poznać nieukontentowania moiego. Widoki iego względem Polski tak się różnią od moich, iak nasze uczucia we wszystkich innych przedmiotach.“